

Saateks

Juhtub harva, et linnumäärajate lehekülgedelt tuttav, kuid meie aladele võõras lind ilmub äkki binokli vaatevälja. See on ootamatu ja põnev ühteaegu. Kuid tihti ei lase uus tuttav end pikalt silmitseda, veelgi enam – kohtumine võib kesta vaid silmapilgu. Juba ongi ta kadunud ja kohtumisest jääb alles vaid põgus rõõmutunne.

Mällu sööbinud pilt linnust ja tunnused võivad aga osutada väheabistavaks liigi määramisel, sest hiljem kodus raamatuid uurides selgub, et näiteks meeldejäanud rinnasulestiku värvusel polnud määramise seisukohast sootuks sellist kaalu kui kulmutriibul või tiivamustril. Ja kõik see selgub liiga hilja - nii põgus oli kohtumine. Harva õnnestub uustulnukat pikemalt vaadelda, isegi käes hoida või üles joonistada. Sama erandlik on sama linnu uuesti kohtamine. Enamasti jäävad kohtumised haruldustega lühiajalisteks, isegi hetkedega mõõdetavateks.

Linnuharulduste komisjon loodi ühingu (tolleaegse LUSi ornitoloogiasektsiooni) juurde 1977. aastal. Komisjoni töö tulemused viimasel kümnendil on koondatud "Hirundo" käesoleva numbri kaante vahele. Leiuteadete suhteliselt suur arv (54-105 teadet aastas) annab tunnistust sellest, et Eestis pesitsevad, läbirändavad või talvituvad liigid on linnuvaatlejate huvi- ja binokliorbiidis aastaringiselt.

Teisalt on ka selge, et uue liigi tuvastamine Eesti jaoks ei ole lihtne ülesanne. Hea, isegi väga hea linnutundmine on sellele peamiseks eelduseks. Kindlasti mängivad teatavat rolli ka linnuvaatleja ajalised ja rahalised võimalused, nagu ka kõikehaarav soov viibida kohtades, kus tõenäosus harulduste kohtamiseks on suur. Linnuharulduste aruande põhjal on linnuvaatlejal Põhja- ja Lääne-Eestis kindlasti suuremad võimalused kohata haruldust kui kolleegil Mandri-Eestis.

Eestisse on jõudnud ka bongar'id Soomest, twitcher'id Suurbritanniast ning teised linnumehed ja -naised, kes koguvad linnuliike sarnaselt margi- ja kommpaberikogujatele. Aruande põhjal selgub, et suuresti tänu neile täieneb Eesti linnunimestik uute liikidega. Liikide kogumine toimub küll vaid kaudses mõttes, sest kogutakse linnuelamusi ja võisteldakse selles, kes on enam liike kohanud.

Eestimaalaste seas pole selline sport veel arenenud, kuid see võib juhtuda peatselt.

Eesti linnustikus toimuvate muutuste märkamine ja arvestamine eeldab head linnutundmist. Suur roll on siin täita ka ühingu. Linnumäärajate väljaandmine ja ühingu liikmeskonda laiemalt haaravate linnuloendusprojektide edasiarendamine aitaks oluliselt kaasa linnuvaatlemise ja -tundmise taseme tõstmisele.

Kaja Peterson

EOÜ juhatuse aseesimees

